

СХВАЛЕНО

педагогічною радою
Слов'янського педагогічного ліцею
Слов'янської міської ради
Донецької області
протокол від 31.08.2023 № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

директор Слов'янського
педагогічного ліцею Слов'янської
міської ради Донецької області
О.А. БАБЕНКО

**Освітні програми
Слов'янського педагогічного ліцею
Слов'янської міської ради Донецької області
на 2023 – 2024 н. р.**

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма Слов'янського педагогічного ліцею Слов'янської міської ради Донецької області, закладу загальної середньої освіти II-III ступенів навчання, на 2023/2024 навчальний рік розроблена відповідно до ст.33 закону України «Про освіту», ст.15, 38, 39 Закону України «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 №988 -р), Закону України «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№ 7325 від 28.04.2022).

Освітня програма враховує вимоги Державного стандарту базової й повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 №1392 (у 5-11 класах).

З урахуванням поетапного переходу закладів освіти на здійснення діяльності за новим Державним стандартом у 2023/2024 навчальному році освітня програма ліцею розроблена на основі:

- для 5-9-х класів – Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (наказ МОН від 20.04.2018 №405);
- для 10-11-х класів – Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (наказ МОН від 20.04.2018 №408, у редакції наказу МОН від 28.11.2019 №1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 №464).

Освітня програма враховує *пріоритетні напрями освітньої діяльності в 2023-2024 н.р.:*

- продовження реформи загальної середньої освіти відповідно до Концепції «Нова українська школа», впровадження у 6 класах нового Державного стандарту базової середньої освіти;
- організація освітнього процесу в умовах вимушеного переривання його звичного перебігу, викликаного військовою агресією російської федерації на території нашої держави;
- організація навчальної діяльності здобувачів освіти в умовах дистанційної форми організації освітнього процесу;
- посилення національно-патріотичного виховання, формування громадянської позиції, просвіти з питань особистої безпеки;
- психологічна допомога учасникам освітнього процесу.

інструктивно-методичні рекомендації щодо особливостей організації навчання у 2023-2024 н.р., затверджені листом Міністерства освіти і науки України від 12.09.2023 р. № 1/13749-23 «Про інструктивно-методичні рекомендації щодо освітнього процесу та викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у ЗЗСО у 2023-2024 навчальному році»; вимоги Санітарного регламенту для ЗЗСО затверджені наказом

Міністерством охорони здоров'я України від 25.09.2020 р. № 2205, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 10.11.2020 р. № 1111/35394.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження;
 - орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення;
 - очікувані результати навчання учнів;
 - рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
 - вимоги до осіб, які працюватимуть за цією освітньою програмою.
- У ліцеї визначено такі цілі освітнього процесу:
- забезпечення засвоєння здобувачами обов'язкового мінімуму змісту основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
 - розвиток обдарованих учнів, у тому числі визначення їх індивідуальної освітньої траєкторії;
 - забезпечення наступності освітніх програм усіх рівнів;
 - створення основи для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння профільних освітніх програм;
 - формування позитивної мотивації учнів до навчальної діяльності;
 - забезпечення соціально-педагогічних відносин, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;
 - підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;
 - проведення атестації та сертифікації педагогів;
 - цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази школи;
 - забезпечення якісного виконання освітньої програми в умовах дистанційного навчання під час воєнного положення в Україні.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до чинних нормативів (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказами МОН від 09.10.2020 №572, від 17.08.201 №921, від 08.04.2016 №401). При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків: 8-11-х класах – 45 хвилин.

Освітній процес запроваджено в **синхронному** (через проведення онлайн-уроків упродовж 1 навчальної години) й **асинхронному** (проведення відповідно до розкладу уроків групових консультацій, індивідуальних занять з предметів).

Зміна тривалості уроків допускається за погодженням з відділом освіти Слов'янської міської ради Донецької області, відділом державного нагляду за дотриманням санітарного законодавства Слов'янського ГУ ДПСС в Донецькій області.

Щоденна кількість і послідовність навчальних занять визначається розкладом уроків, що складається на кожен семестр відповідно до санітарно-гігієнічних та педагогічних вимог, погоджується педагогічною радою ліцею, профспілковим комітетом і затверджується директором.

Години фізичної культури в 8-11-х класах не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження, що передбачено наказами Міністерства освіти і науки України від 27.08.2010 №834 зі змінами, внесеними наказом МОН України від 29.05.2014 №657, від 10.06.2011 №572, від 03.04.2012 №409 із змінами, внесеними наказом МОН України від 29.05.2014 №664, №1465.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Система внутрішнього забезпечення якості освіти в ліцеї складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітніх програм, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА II СТУПЕНЯ НАВЧАННЯ

Для 8-9-х класів ліцею освітня програма розроблена на основі Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня». Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти».

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 8-9-х класів складає 2567,5 годин/навчальний рік:

- для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік,
- для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани II ступеня, що пропонують підхід до організації освітнього процесу й містять усі предмети інваріантної складової, передбачені Типовою освітньою програмою (додатки 1-4).

№ додатку робочого навчально го плану ліцею	Класи	Примітка	Варіанти Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти, затвержені Міністерством освіти і науки України
---	-------	----------	---

№ 1	8 клас допрофільного різнопрофільного напряму навчання		Таблиця 8 до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, наказ МОН України від 20.04.2018 № 405
№2	9 класи допрофільного різнопрофільного напряму навчання		Таблиця 8 до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, наказ МОН України від 20.04.2018 № 405

Зважаючи на те, що ліцей є профільним закладом освіти, у 8-9 класах здійснюється *допрофільне* навчання, що реалізується за рахунок варіативної складової навчального плану:

- Робочий навчальний план **I курсу (8 класу) допрофільного різнопрофільного напряму навчання** передбачає інтегрування двох освітніх програм: для здобувачів допрофільної групи іноземної філології й допрофільної групи природничо-математичного спрямування.

Освітня програма допрофільної групи іноземної філології передбачає вивчення двох іноземних мов. З метою попередньої підготовки учнів до вивчення англійської мови на III-IV курсах на профільному рівні додано 2 години на вивчення англійської мови; з метою поглиблення підготовки учнів у вивченні німецької мови як другої іноземної додано 2 години на вивчення німецької мови..

Освітня програма допрофільної групи природничо-математичного спрямування передбачає поглиблене вивчення математики. З цією метою з варіативної складової виділено додатково 3 години на вивчення алгебри, 1 година на вивчення геометрії.

Крім того, для обох груп передбачено спецкурс «Фінансова грамотність» (0,5 години), що уможливить засвоєння здобувачами основних понять і принципів управління фінансами; формуватиме в учнів вміння і навички раціонального використання ресурсами й досягнення фінансового успіху.

- Робочий навчальний план **II курсу (9 класу) допрофільного різнопрофільного напряму навчання** передбачає продовження інтегрування двох освітніх програм: для здобувачів допрофільної групи іноземної філології й допрофільної групи природничо-математичного спрямування.

Освітня програма допрофільної групи іноземної філології передбачає вивчення двох іноземних мов. З метою попередньої підготовки учнів до вивчення англійської мови на III-IV курсах на профільному рівні додано 2 години на вивчення англійської мови; з метою поглиблення

підготовки учнів у вивченні німецької мови як другої іноземної додано 2 години на вивчення німецької мови..

Освітня програма допрофільної групи природничо-математичного спрямування передбачає поглиблене вивчення математики. З цією метою з варіативної складової виділено додатково 3 години на вивчення алгебри, 1 година на вивчення геометрії.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/учителька в рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей здобувачів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною – у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невірних іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів</p>

		<p>електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p>

		Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого</p>

		<p>завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних</p>

		видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей, як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність», спрямоване на формування в здобувачів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значущими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання в різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через

- організацію навчального середовища: зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального й фізичного середовища навчання;
- окремі предмети: виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета, застосовуються відповідні протрактування, приклади й методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів у навчанні за

наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, уміння розв'язувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на свіжому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія реалізується через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою й розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність до різних способів діяльності й вираження думки.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад учителя покликаний грати важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку й охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з безпекою дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я, пошук оптимальних методів розв'язання задач тощо, здатних викликати в учнів позитивні емоції.</p>

Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія спрямована на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язанням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, розвитком фінансової грамотності здобувачів, формуванням навичок складання сімейного бюджету, ощадливого ставлення до природних ресурсів.</p>
---	--

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне залучення учнів до різних видів освітньої діяльності, а також практична його спрямованість – створення умов для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом розв'язання проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти

Базова середня освіта здобувається після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року. Відповідно здобуття базової середньої освіти на рівні 8 класу (I курсу ліцею) можливе після засвоєння програми 7 класу основної школи.

Освітню програму ліцею укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури,
- Суспільствознавство,
- Мистецтво,
- Математика,
- Природознавство,
- Технології,
- Здоров'я і фізична культура.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Крім того, формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, онлайн конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, проблемні уроки, відеоуроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей, крім уроку, проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності.

Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. *Практичне заняття* – форма організації освітнього процесу, за якої учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). *Оглядова конференція* (для 8-9-х класів) має передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнювальні підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновлення та систематизації раніше отриманих знань.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує *навчально-практичне заняття*. Учні отримують конкретні завдання, про виконання яких звітують перед учителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують про виконану роботу.

Доцільним є проведення занять в малих групах (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі здобувачі виконують роль консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії покликані продемонструвати учням практичне застосування знань, отриманих під час вивчення змісту окремих предметів.

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, добору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись через зміст окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів упродовж навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчителів визначає самостійно, ураховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

У зв'язку з російською воєнною агресією, що розпочалась в Україні 24.02.2022 р., та необхідністю забезпечення життя і здоров'я здобувачів освіти, якісного виконання освітньої програми в 2023/2024 навчальному році в ліцеї продовжено роботу в єдиному комунікаційно-інформативному просторі – електронній системі «Нові знання» (NZ); інтерактивний онлайн-режим роботи закладу відбувається відповідно до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 № 1115, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 р. за № 941/35224); навчання з використанням дистанційних технологій, у тому числі з використанням платформи Google-classroom, сервісів Google-meet Cisco Webex, що не передбачає відвідування ліцею здобувачами освіти.

У частині реалізації режиму роботи закладу під час освітньої діяльності освітній процес у 2023/2024 навчальному році реалізується в **синхронному** (через проведення онлайн-уроків упродовж 1 навчальної години) й **асинхронному** (проведення відповідно до розкладу уроків консультацій з предметів) режимах.

Уроки розпочинаються о 9.00 із загальнонаціональної хвилини мовчання за співвітчизниками, загиблими внаслідок збройної агресії російської федерації проти України (стаття 2 Указу Президента України № 143 від 16 березня 2022 року «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», лист Міністерства освіти і Науки України від 16.03.2022 № 1/3472-22).

I урок: 9.00-9.50

II урок 10.00-10.50

III урок 11.00-11.50

IV урок 12.00-12.50.

Асинхронний режим освітнього процесу (консультації з предметів, що вивчалися, допомога в опануванні змістом програм) триватиме з 14.00 до 16.00 щодня.

Режим роботи ліцею на 2023-2024 н.р. з урахуванням обов'язкового відпрацювання 175 навчальних днів (35 навчальних тижнів) відповідно до ст.10 Закону України «Про повну загальну середню освіту». Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 року № 711 «Про

початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні», освітній процес у 2023/2024 навчальному році в ліцеї розпочинається 1 вересня і триває орієнтовно до 30 червня 2024 року.

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» на період тривалості воєнного стану призупиняється дія положення частини третьої статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» в частині тривалості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти не менше 175 навчальних днів. 2023/2024 навчальний рік у ліцеї розраховано на 175 днів.

Заплановано осінні канікули – з 23.10.2023 по 29.10.2023 р.;

зимові канікули – з 25.12.2023 по 09.01.2024 р.;

весняні канікули – з 25.03.2024 по 31.03.2024 р.

літні канікули – з дня закінчення навчального року до 31.08.2024 р.

Свято останнього дзвоника сплановано орієнтовно на 31.05.2024 р.

**Робочий навчальний план з українською мовою навчання
I курсу (8 клас) допрофільного різнопрофільного напрямку навчання
2023-2024 навчальний рік**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі
Мови і літератури	Українська мова	2
	Українська література	2
	Зарубіжна література	2
	Англійська мова	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
Мистецтво	Мистецтво	1
Математика	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природознавство	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	2
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	2
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	3
	Основи здоров'я	1
Години на вивчення спеціалізованих навчальних предметів		4
	алгебра (підгрупа математ.)	3
	геометрія (підгрупа математ.)	1
	англійська мова (підгрупа філолог.)	2
	німецька мова (підгрупа філолог.)	2
Додатковий час на предмети, факультативи, спецкурси:		0,5
	Спецкурс «Фінансова грамотність»	0,5
Разом		28,5+4,5+3
<i>Гранично допустиме навчальне навантаження на учня</i>		36
<i>Усього фінансується (без урахування поділу класів на групи)</i>		36

Директор ліцею

Оксана БАБЕНКО

**Робочий навчальний план з українською мовою навчання
II курсу (9 клас) допрофільного різнопрофільного напрямку навчання
2023-2024 навчальний рік**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі
Мови і літератури	Українська мова	2
	Українська література	2
	Зарубіжна література	2
	Англійська мова	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	1
Мистецтво	Мистецтво	1
Математика	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природознавство	Біологія	2
	Географія	1,5
	Фізика	3
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	3
	Основи здоров'я	1
Години на вивчення спеціалізованих навчальних предметів		4
	алгебра (підгрупа математ.)	3
	геометрія (підгрупа математ.)	1
	англійська мова (підгрупа філолог.)	2
	німецька мова (підгрупа філолог.)	2
Додатковий час на предмети, факультативи, спецкурси:		
		–
Разом		29 + 4 + 3
<i>Гранично допустиме навчальне навантаження на учня</i>		36
<i>Усього фінансується (без урахування поділу класів на групи)</i>		36

Директор ліцею

Оксана БАБЕНКО

**Перелік навчальних програм
для учнів II ступеня**
(затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407)

№ з/п	Назва навчальної програми
----------	---------------------------

1	Українська мова
2	Українська література
3	Зарубіжна література
4	Англійська мова
5	Німецька мова
6	Історія України
7	Всесвітня історія
8	Основи правознавства
9	Математика
10	Географія
11	Біологія
12	Фізика
13	Хімія
14	Мистецтво
15	Інформатика
16	Основи здоров'я
17	Трудове навчання
18	Фізична культура

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА III СТУПЕНЯ НАВЧАННЯ

Для 10-11-х класів Слов'янського педагогічного ліцею Слов'янської міської ради Донецької області освітня програма розроблена на основі Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 №408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти».

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік:

- для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік,
- для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у Додатках 3-8.

Навчальний план для 10-11 класів розроблено відповідно до Державного стандарту: він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України».

Частину навчальних годин обох варіантів навчальних планів призначено для забезпечення профільного спрямування навчання в старшій школі. Профіль навчання формується закладом освіти з урахуванням можливостей забезпечити якісну його реалізацію.

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;

- профільні предмети, що вивчаються на профільному рівні;

- курси за вибором, до яких належать спеціальні і факультативні курси.

кількість годин для вивчення профільного предмета складається з кількості годин, відведених навчальним планом закладу освіти на вивчення відповідних базових предметів, і кількості годин, передбачених на профільні предмети;

До профільних предметів належать: «англійська мова», «німецька мова» для 10-11 класів філологічного напрямку навчання за профілем «іноземні філологія»; «математика», «фізика» для 10-11 класів природничо-математичного напрямку навчання за профілем «математика, фізика»; «інформатика» для 10-11 класів технологічного напрямку навчання за профілем інформаційно-технологічним.

У процесі складання навчального плану використано варіанти Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти, наказ МОН України від 20.04.2018 р. таким чином:

№ додатку робочого навчально го плану ліцею	Класи	Примітка	Варіанти Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти, затверджені Міністерством освіти і науки України
№ 3	10 клас філологічн ого напряму навчання	Профіль «іноземна філологія»	Таблиця 2 до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, наказ МОН України від 20.04.2018 № 408
№4	10 клас природнич о- математич ного напряму навчання	Профіль фізико- математичний	Таблиця 2 до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, наказ МОН України від 20.04.2018 № 408
№5	10 клас технологіч ного напряму навчання	Профіль інформаційно- технологічний	Таблиця 2 до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, наказ МОН України від 20.04.2018 № 408
№6	11 клас філологічн ого напряму навчання	Профіль «іноземна філологія»	Таблиці 1,3 до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, наказ МОН України від 20.04.2018 № 408
№7	11 класи природнич о- математич ного напряму навчання	Профіль фізико- математичний	Таблиці 1,3 до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, наказ МОН України від 20.04.2018 № 408
№8	11 клас технологіч ного напряму навчання	Профіль інформаційно- технологічний	Таблиці 1,3 до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, наказ МОН України від 20.04.2018 № 408

Особливості організації освітнього процесу

Зміст профільного навчання в 10-11-х класах реалізується вивченням окремих предметів:

- Навчальний план III курсу (10 класу) філологічного напряму навчання за профілем «іноземна філологія» передбачає вивчення двох іноземних мов (англійської, німецької). За рахунок годин варіативної складової з метою розвитку компетентностей здобувачів освіти виділено додатковий час на вивчення профільних предметів – англійської мови (3 години), німецької мови (3 години); з метою якісної підготовки до складання

НМТ з математики виділено додатковий час на вивчення алгебри і початків аналізу, геометрії (1 година).

- До Навчального плану **III курсу (10 класу) природничо-математичного напрямку навчання за фізико-математичним профілем** за рахунок годин варіативної складової з метою розвитку компетентностей здобувачів освіти з предметів природничого циклу виділено додатковий час на вивчення профільних предметів – алгебри і початків аналізу (4,5 години), геометрії (1,5 години), фізики (3 години).

- До навчального плану **III курсу (10 класу) технологічного напрямку навчання за інформаційно-технологічним профілем** за рахунок годин варіативної складової з метою розвитку компетентностей здобувачів освіти з предметів природничого циклу виділено додатковий час на вивчення профільних предметів – інформатики (4 години). З метою якісної підготовки до складання ЗНО з математики виділено додатковий час на вивчення алгебри і початків аналізу, геометрії (2 години). Крім того, з метою розвитку навичок технологічного мислення виділено додатковий час на вивчення креслення (1 година); передбачено спецкурс «Фінансова грамотність» (1 година), що уможливить засвоєння здобувачами основних понять і принципів управління фінансами; формуватиме в учнів вміння і навички раціонального використання ресурсами й досягнення фінансового успіху.

- До навчального плану **IV курсу (11 класу) філологічного напрямку навчання за профілем «іноземна філологія»** за рахунок годин варіативної складової з метою вдосконалення компетентностей здобувачів освіти з предметів філологічного циклу виділено додатковий час на вивчення профільних предметів – англійської мови (3 години), німецької мови (3 години); з метою якісної підготовки до складання НМТ з математики виділено додатковий час на вивчення алгебри і початків аналізу (1 година), геометрії (1 година).

- До навчального плану **IV курсу (11 класу) природничо-математичного напрямку навчання за фізико-математичним профілем** за рахунок годин варіативної складової з метою вдосконалення компетентностей здобувачів освіти з предметів природничого циклу виділено додатковий час на вивчення профільних предметів – алгебри і початків аналізу (4,5 години), геометрії (1,5 години), фізики (2 години). Крім того, передбачено спецкурс «Фінансова грамотність» (1 година), що уможливить засвоєння здобувачами основних понять і принципів управління фінансами; формуватиме в учнів вміння і навички раціонального використання ресурсами й досягнення фінансового успіху.

- До навчального плану **IV курсу (11 класу) технологічного напрямку навчання за інформаційно-технологічним профілем** за рахунок годин варіативної складової з метою розвитку компетентностей здобувачів освіти з предметів природничого циклу виділено додатковий час на вивчення профільного предмету – інформатики (3 години). З метою якісної підготовки до складання НМТ з математики виділено додатковий час на вивчення

алгебри і початків аналізу, геометрії (2 години); з метою якісної підготовки до складання ЗНО з англійської мови виділено додатковий час на вивчення англійської мови (1 година). Крім того, передбачено спецкурс «Фінансова грамотність» (1 година), що уможливить засвоєння здобувачами основних понять і принципів управління фінансами; формуватиме в учнів вміння і навички раціонального використання ресурсами й досягнення фінансового успіху; «Проектування виробів в етностилі», що поглибить в здобувачів компетентність обізнаності й самовираження у сфері культури.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною – у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання й розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно й письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати й розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань;</p>

		<p>використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи в життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p>

		<p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій; усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, розв'язувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності,</p>

		<p>практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно й логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація,</p>

		<p>повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності, можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей, як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати у процесі формування освітнього середовища.

Наскрізнi лінії є соціально значущими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через

- організацію навчального середовища: зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети: виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета обираються відповідні потрактування, приклади й методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів у навчанні за наскрізними темами різна й залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталій розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, уміння розв'язувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на свіжому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія реалізується через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою й розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність до різних способів діяльності й вираження думки.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад учителя покликаний грати важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>

Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку й охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з безпекою дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я, пошук оптимальних методів розв'язання задач тощо, здатних викликати в учнів позитивні емоції.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія спрямована на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язанням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, розвитком фінансової грамотності здобувачів, формуванням навичок складання сімейного бюджету, ощадливого ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне залучення учнів до різних видів освітньої діяльності, а також практична його спрямованість – створення умов для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом розв'язання проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, проблемні уроки, відеоуроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу може відбуватися у тому числі шляхом проведення *лекцій, конференцій, екскурсій* тощо. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей, крім уроку, проводяться *навчально-практичні заняття*. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття – форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у

практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 10-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнювальні підходи до його аналізу.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

З учнями, які готуються складати заліки або іспити, можливе проведення *оглядових консультацій*, що мають коригувальну функцію. Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей, крім уроку, може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей.

Співбесіда, подібно до заліку у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясування рівня досягнення компетентностей здобувачів.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує *навчально-практичне заняття*. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед учителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують про виконану роботу.

Доцільним є проведення занять у малих групах (у тому числі роботу учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роль, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії демонструють учням практичне застосування знань, отриманих у вивченні змісту окремих предметів.

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, добору матеріалу, виконувати самостійно розподілені ролі та аналізувати виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, ураховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

У зв'язку з російською воєнною агресією, що розпочалась в Україні 24.02.2022 р., та необхідністю забезпечення життя і здоров'я здобувачів освіти, якісного виконання освітньої програми у 2023/2024 навчальному році в ліцеї продовжено функціонування єдиного комунікаційно-інформативного простору – електронної системи «Нові знання» (NZ); інтерактивний онлайн-режим роботи закладу діє відповідно до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 № 1115, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 р. за № 941/35224); навчання з використанням дистанційних технологій, у тому числі з використанням платформи Google-classroom, сервісів Google-meet Cisco Webex, що не передбачає відвідування ліцею здобувачами освіти.

У частині реалізації режиму роботи закладу під час освітньої діяльності освітній процес у 2023/2024 навчальному році реалізується в **синхронному** (через проведення онлайн-уроків упродовж 1 навчальної години) й **асинхронному** (проведення відповідно до розкладу уроків консультацій з предметів) режимах.

Уроки розпочинаються о 9.00 із загальнонаціональної хвилини мовчання за співвітчизниками, загиблими внаслідок збройної агресії російської федерації проти України (стаття 2 Указу Президента України № 143 від 16 березня 2022 року «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», лист Міністерства освіти і Науки України від 16.03.2022 № 1/3472-22).

I урок: 9.00-9.50

II урок 10.00-10.50

III урок 11.00-11.50

IV урок 12.00-12.50.

Асинхронний режим освітнього процесу (консультації з предметів, що вивчалися, допомога в опануванні змістом програм) триватиме з 14.00 до 17.00 щодня.

Режим роботи ліцею на 2023-2024 н.р. з урахуванням обов'язкового відпрацювання 175 навчальних днів відповідно до ст.10 Закону України «Про повну загальну середню освіту»; структура навчального року Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 року № 711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні», освітній процес у 2023/2024 навчальному році в ліцеї розпочинається 1 вересня і триває орієнтовно до 30 червня 2024 року.

Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» на період тривалості воєнного стану призупиняється дія положення частини третьої статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» в частині тривалості освітнього

процесу в закладах загальної середньої освіти не менше 175 навчальних днів.
2023/2024 навчальний рік у ліцеї розраховано на 175 днів.

Заплановано осінні канікули – з 23.10.2023 по 29.10.2023 р.;

зимові канікули – з 25.12.2023 по 09.01.2024 р.;

весняні канікули – з 25.03.2024 по 31.03.2024 р.

літні канікули – з дня закінчення навчального року до 31.08.2024 р.

Свято останнього дзвоника сплановано орієнтовно на 31.05.2024 р.

**Робочий навчальний план з українською мовою навчання
III курсу (10 клас) філологічного напрямку навчання за профілем «іноземна
філологія»
2023-2024 навчальний рік**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
Базові предмети	
Українська мова	2
Українська література	2
Зарубіжна література	2
Англійська мова	2
Історія України	1,5
Всесвітня історія	1
Громадянська освіта	2
Математика: алгебра і початки аналізу, геометрія	3
Біологія і екологія	2
Географія	1,5
Фізика	3
Хімія	1,5
Фізична культура	3
Захист України	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети	
Інформатика	1
Технології	2
Додаткові години на профільні предмети, спеціальні курси, факультативи й індивідуальні заняття:	7
профільний предмет: англійська мова	3
німецька мова	3
Математика: алгебра і початки аналізу, геометрія	1
Разом	28+7+3
<i>Гранично допустиме навчальне навантаження на учня</i>	36
<i>Усього фінансується (без урахування поділу класів на групи)</i>	38

Директор ліцею

Оксана БАБЕНКО

**Робочий навчальний план з українською мовою навчання
III курсу (10 клас) природничо-математичного напрямку навчання за профілем
фізико-математичним
2023-2024 навчальний рік**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
Базові предмети	
Українська мова	2
Українська література	2
Зарубіжна література	1
Англійська мова	2
Історія України	1,5
Всесвітня історія	1
Громадянська освіта	2
Математика: алгебра і початки аналізу	1,5
геометрія	1,5
Біологія і екологія	2
Географія	1,5
Фізика	3
Хімія	1,5
Фізична культура	2
Захист України	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети	
Інформатика	1
Технології	2
Додаткові години на профільні предмети, спеціальні курси, факультативи й індивідуальні заняття	9
профільний предмет: фізика	3
геометрія	1,5
алгебра і початки аналізу	4,5
Разом	27+9+2
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	36
Усього фінансується (без урахування поділу класів на групи)	38

Директор ліцею

Оксана БАБЕНКО

**Робочий навчальний план з українською мовою навчання
III курсу (10 клас) технологічного напрямку навчання за профілем інформаційно-
технологічним
2023-2024 навчальний рік**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
Базові предмети	
Українська мова	2
Українська література	2
Зарубіжна література	1
Англійська мова	2
Історія України	1,5
Всесвітня історія	1
Громадянська освіта	2
Математика: алгебра і початки аналізу. геометрія	3
Біологія і екологія	2
Географія	1,5
Фізика	3
Хімія	1,5
Фізична культура	3
Захист України	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети	
Інформатика	1
Технології	2
Додаткові години на профільні предмети, спеціальні курси, факультативи й індивідуальні заняття	8
профільний предмет: інформатика	4
Математика: алгебра і початки аналізу, геометрія	2
Спецкурс «Фінансова грамотність»	1
Спецкурс «Креслення»	1
Разом	27+8+3
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	36
Усього фінансується (без урахування поділу класів на групи)	38

Директор ліцею

Оксана БАБЕНКО

**Робочий навчальний план з українською мовою навчання
IV курсу (11 клас) філологічного напрямку навчання за профілем «іноземна філологія»
2023-2024 навчальний рік**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
Базові предмети	
Українська мова	2
Українська література	2
Зарубіжна література	2
Англійська мова	2
Історія України	1,5
Всесвітня історія	1
Математика: алгебра і початки аналізу, геометрія	3
Біологія і екологія	2
Географія	1
Фізика	3
Астрономія	1
Хімія	2
Фізична культура	3
Захист України	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети	
Інформатика	2
Технології	1
Додаткові години на профільні предмети, спеціальні курси, факультативи й індивідуальні заняття	8
профільний предмет: англійська мова	3
профільний предмет: німецька мова	3
алгебра і початки аналізу	1
геометрія	1
Разом	27+8+3
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	35
Усього фінансується (без урахування поділу класів на групи)	38

Директор ліцею

Оксана БАБЕНКО

**Робочий навчальний план з українською мовою навчання
IV курсу (11 клас) природничо-математичного напрямку навчання за профілем
фізико-математичним
2023-2024 навчальний рік**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
Базові предмети	
Українська мова	2
Українська література	2
Зарубіжна література	1
Англійська мова	2
Історія України	1,5
Всесвітня історія	1
Математика:	1,5
алгебра і початки аналізу	
геометрія	1,5
Біологія і екологія	2
Географія	1
Фізика і астрономія	4
Хімія	2
Фізична культура	3
Захист України	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети	
Інформатика	2
Технології	1
Додаткові години на профільні предмети, спеціальні курси, факультативи й індивідуальні заняття	9
профільний предмет: алгебра і початки аналізу	4,5
профільний предмет: геометрія	1,5
фізика	2
Спецкурс «Фінансова грамотність»	1
Разом	26+9+3
<i>Гранично допустиме навчальне навантаження на учня</i>	35
<i>Усього фінансується (без урахування поділу класів на групи)</i>	38

Директор ліцею

Оксана БАБЕНКО

**Робочий навчальний план з українською мовою навчання
IV курсу (11 клас) технологічного напрямку навчання за профілем інформаційно-
технологічним
2023-2024 навчальний рік**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
Базові предмети	
Українська мова	2
Українська література	2
Зарубіжна література	2
Англійська мова	2
Історія України	1,5
Всесвітня історія	1
Математика: алгебра і початки аналізу, геометрія	3
Біологія і екологія	2
Географія	1
Фізика і астрономія	4
Хімія	2
Фізична культура	3
Захист України	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети	3
Інформатика	2
Технології	1
Додаткові години на профільні предмети, спеціальні курси, факультативи й індивідуальні заняття	8
профільний предмет: інформатика	3
Математика: алгебра і початки аналізу, геометрія	2
англійська мова	1
Спецкурс «Фінансова грамотність»	1
Спецкурс «Проектування виробів в етностилі»	1
Разом	27+8+3
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	35
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)	38

Директор ліцею

Оксана БАБЕНКО

**Перелік навчальних програм
для учнів III ступеня
філологічного напрямку навчання за профілем «іноземна філологія»
(затверджені наказами МОН від 23.10.2017 №1407 та від 24.11.2017 №1539)**

№ з/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення
1	Українська мова	Рівень стандарту
2	Українська література	Рівень стандарту
3	Зарубіжна література	Рівень стандарту
4	Англійська мова	Профільний рівень
5	Німецька мова	Профільний рівень
6	Історія України	Рівень стандарту
7	Всесвітня історія	Рівень стандарту
8	Громадянська освіта	Рівень стандарту
9	Математика (алгебра і початки аналізу, геометрія)	Рівень стандарту
10	Біологія і екологія	Рівень стандарту
11	Географія	Рівень стандарту
12	Фізика і астрономія (авторський колектив під керівництвом Локтева В.М.)	Рівень стандарту
13	Хімія	Рівень стандарту
14	Фізична культура	Рівень стандарту
15	Захист України	Рівень стандарту
16	Інформатика	Рівень стандарту
17	Мистецтво	Рівень стандарту

**Перелік навчальних програм
для учнів III ступеня
природничо-математичного напрямку навчання за профілем фізико-
математичним**

(затверджені наказами МОН від 23.10.2017 №1407 та від 24.11.2017 №1539)

№ з/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення
1	Українська мова	Рівень стандарту
2	Українська література	Рівень стандарту
3	Зарубіжна література	Рівень стандарту
4	Англійська мова	Рівень стандарту
6	Історія України	Рівень стандарту
7	Всесвітня історія	Рівень стандарту
8	Громадянська освіта	Рівень стандарту
9	Математика (алгебра і початки аналізу, геометрія)	Профільний рівень
10	Біологія і екологія	Рівень стандарту
11	Географія	Рівень стандарту
12	Фізика і астрономія (авторський колектив під керівництвом Локтєва В.М.)	Профільний рівень
13	Хімія	Рівень стандарту
14	Фізична культура	Рівень стандарту
15	Захист України	Рівень стандарту
16	Інформатика	Рівень стандарту
17	Мистецтво	Рівень стандарту

**Перелік навчальних програм
для учнів III ступеня
технологічного напрямку навчання за профілем інформаційно-
технологічним**

(затверджені наказами МОН від 23.10.2017 №1407 та від 24.11.2017 №1539)

№ з/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення
1	Українська мова	Рівень стандарту
2	Українська література	Рівень стандарту
3	Зарубіжна література	Рівень стандарту
4	Англійська мова	Рівень стандарту
6	Історія України	Рівень стандарту
7	Всесвітня історія	Рівень стандарту
8	Громадянська освіта	Рівень стандарту
9	Математика (алгебра і початки аналізу, геометрія)	Рівень стандарту
10	Біологія і екологія	Рівень стандарту
11	Географія	Рівень стандарту
12	Фізика і астрономія (авторський колектив під керівництвом Локтєва В.М.)	Рівень стандарту
13	Хімія	Рівень стандарту
14	Фізична культура	Рівень стандарту
15	Захист України	Рівень стандарту
16	Інформатика	Профільний рівень
17	Мистецтво	Рівень стандарту